

TISKOVÁ ZPRÁVA

Historický milník mezinárodní drogové politiky: Snižování škod je poprvé zmíněno v rezoluci OSN na téma prevence předávkování drogami

Praha, 2. 4. 2024 – USA v rámci 67. zasedání Komise OSN pro narkotika (CND) ve Vídni, které se konalo ve dnech 14. – 22. března 2024, předložily rezoluci na téma prevence předávkování drogami. Rezoluce poprvé v historii OSN přímo vyzývá členské státy, aby v rámci národní legislativy zaváděly harm reduction, tj. opatření snižování škod a rizik jako nezbytnou součást drogové politiky chránící veřejné zdraví, jejímž cílem je minimalizovat nepříznivé zdravotní a sociální dopady užívání nelegálních drog, zejména syntetických. Jde o první rezoluci od vzniku CND, která byla schvalována hlasováním, nikoliv konsensem.

„Považuji tento moment v oblasti mezinárodní drogové politiky za průlomovou změnu. Rezoluce USA konečně zavádí pojem snižování škod (harm reduction) na úrovni OSN. Tato rezoluce je důkazem postupné racionální změny paradigmatu v globálním měřítku. Zdá se, že si čím dál více států uvědomuje, že přehnaná represe nevede ke zlepšení drogové situace, ale naopak. Jako klíčové vnímám i to, že se odkaz na harm reduction a celkově ustoupení od abstinčního přístupu, objevuje v souvislosti prevencí předávkování drogami. V této souvislosti umírá ročně několik set tisíc, často mladých, lidí, jejichž životy je možné zachránit,“ říká **národní koordinátor pro protidrogovou politiku Jindřich Vobořil** a dodává: *„Česká republika je již 30 let průkopníkem v oblasti snižování škod. Jsme jedna z mála zemí na světě s velmi nízkým počtem úmrtí na předávkování nelegálními drogami nebo v souvislosti s náporem infekčních nemocí jako je HIV/AIDS mezi lidmi, kteří užívají drogy. Toto ale samozřejmě také souvisí s rozumnými finančními prostředky, které ČR na tento typ prevence vydává.“*

Stěžejní pro přijetí této rezoluce byla spolupráce členských zemí Evropské unie a podobně smýšlejících států (tzv. like-minded zemí), kterým se podařilo ve vyjednávání hájit přístup založený na důkazech. Ačkoliv ČR v současné době není členem CND, tj. nemá hlasovací právo, aktivně se vyjednávání účastnila. Vůbec poprvé v historii CND došlo k hlasování o rezoluci. Dosud byly veškeré rezoluce CND schvalovány konsensem. Hlasováním, kdy rezoluci podpořila většina členů CND¹, tedy došlo k historicky prvnímu prolomení tzv. vídeňského ducha konsensu. Takto zaměřenou rezoluci se podařilo přijmout až nyní, přestože víc než 100 členských států OSN, včetně ČR, už opatření na snižování škod ve své národní politice v nějaké formě uplatňuje.

Ačkoliv téma snižování škod (harm reduction) zůstává na půdě OSN i nadále citlivým, přijetím takto zaměřené rezoluce dochází k posunu ve vnímání opatření ke snižování škod na mezinárodní úrovni. Mezi opatřeními racionální drogové politiky, ke kterým rezoluce na téma předávkování vyzývá, je dostupnost substituční léčby závislosti na opioidech či zajištění programu distribuce naloxonu účinného při předávkování.

¹ Rezoluci podpořila Argentina, Austrálie, Rakousko, Belgie, Bolívie, Brazílie, Kanada, Chile, Kolumbie, Francie, Finsko, Ghana, Guatemala, Maďarsko, Indie, Indonésie, Itálie, Japonsko, Litva, Malta, Mexiko, Maroko, Nizozemsko, Peru, Polsko, Portugalsko, Jižní Korea, Saudská Arábie, Singapur, Slovinsko, Jižní Afrika, Španělsko, Švýcarsko, Thajsko, Trinidad a Tobago, Spojené království Velké Británie a Severního Irsku, USA a Uruguay. Proti přijetí rezoluce hlasovala Ruská federace a Čína, hlasování se zdrželo Alžírsko, Arménie, Bangladéš, Dominikánská republika, Írán a Zimbabwe.

Komise CND na svém 67. zasedání dále hlasováním schválila rezoluci zaměřenou na alternativní rozvoj a konsensem přijala dvě rezoluce na téma dostupnosti kontrolovaných látek pro léčebné a vědecké účely a reintegrace osob užívajících drogy.

Národní koordinátor pro protidrogovou politiku Jindřich Vobořil vystoupil na řadě panelových diskuzí. Proběhla bilaterální jednání ČR se zástupci Malty, Kolumbie a Bolívie. ČR rovněž zorganizovala panelovou diskuzi na téma regulace psychoaktivních látek a představení konceptu tzv. psychomodulačních látek, která se těšila hojně účasti.

Související dokumenty a další informace

Rezoluce na téma prevence předávkování je dostupná na webových stránkách Úřadu OSN pro drogy a kriminalitu (Draft proposals, dokument E/CN.7/2024/L.5): *Preventing and responding to drug overdose through prevention, treatment, care and recovery measures, as well as other public health interventions, to address the harms associated with illicit drug use as part of a balanced, comprehensive, scientific evidence-based approach (Albania, Australia, Belgium, Canada, Chile, Colombia, Czechia, Denmark, France, Germany, Ghana, Guatemala, Honduras, Latvia, New Zealand, Norway, Peru, Poland, Portugal, United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland and United States of America)*) – v době vydání této tiskové zprávy je zveřejněn **needitovaný revidovaný dokument**

Tisková zpráva Světového programu OSN pro HIV/AIDS (UNAIDS): *UNAIDS welcomes the adoption of a crucial resolution recognizing harm reduction measures at the UN Commission on Narcotic Drugs*

Zpráva Mezinárodního konsorcia pro drogovou politiku (IDPC): *Harm reduction' takes centre stage as UN drug policy breaks free from the shackles of consensus*

Informace z 67. zasedání CND jsou rovněž zveřejněny na webových stránkách Úřadu OSN pro drogy a kriminalitu.

Základní informace o Organizaci spojených národů (OSN) jsou dostupné na stránkách Ministerstva zahraničních věcí ČR.

Kontakt pro média

Mgr. Jindřich Vobořil, národní koordinátor pro protidrogovou politiku
M +420 725 805 865, E-mail jindrich.voboril@vlada.gov.cz

Žádosti o rozhovor a otázky je možno zasílat prostřednictvím Davida Hluštíka, david.hlustik@vlada.gov.cz,
M +420 602 244 776